

Verlag burenoverleg BASF Antwerpen, vrijdag 17 februari 2017

Aanwezig

Vertegenwoordigers buurt:	Rik Baeten, Paul Cuelenaere, Michiel De Schutter, Guy Leys, Jan Prop, Dirk Rombouts, Thomas Meylaerts, Marco Sebrechts, Teus Slagboom, Paula Slooven, Ad Van Dongen, Cees Van Lierde, Nathalie Van Pul, Jorn Van de Cloot, Ward Adriaenssens, Niek van Essen
Vertegenwoordigers BASF:	Els Paredis, Lut Vande Velde, Lieve Van Hasselt
Verontschuldigd:	Pierre Gabriels, Liesbeth Sleymer, Kathleen Quick, Marc Snijders, Wim Thoen, Wouter De Geest (BASF), Marc Van Breda (BASF)

Korte inhoud

- Twee nieuwe kandidaat-leden stellen zich voor.
[Lees meer.](#)
- Els Paredis, hoofd van de milieudienst, stelt de milieuprestaties 2016 voor en gaat dieper in op het thema 'geluid'.
[Lees meer.](#)
- Lieve Van Hasselt, externe communicatie, licht de werkwijze bij klachten toe.
[Lees meer.](#)
- Het geactualiseerde handvest wordt bevestigd. Er wordt een stemming gehouden voor de rol van ledenvoorzitter.
[Lees meer.](#)
- Lut Vande Velde licht enkele actualiteitsdossiers toe.
[Lees meer.](#)
- Tot slot is er de variaronde, met een stemming voor het bedrijfsbezoek in juni.
[Lees meer.](#)

Twee nieuwe kandidaat-leden stellen zich voor

Ward Adriaenssens woont in Zandvliet. Hij is vader van twee jonge kindjes, is landmeter en is actief in het verenigingsleven in de buurt. Hij is mede-organisator van de Polder Ten Miles, voetbalt bij de veteranen van Berendrecht Sport en is wielerliefhebber bij de Polderklievers uit Zandvliet. Hij is opgegroeid vlakbij de site van BASF en woont ook nu nog dichtbij. Daarom is hij erg geïnteresseerd in het reilen en zeilen bij de onderneming.

Niek van Essen is lid van het dorpsplatform Woensdrecht. Hij neemt deel op vraag van gemeente Woensdrecht; het dorpsplatform Woensdrecht had al een tijd geen vertegenwoordiger meer in het burenoverleg. Niek werkt bij het West-Brabants Archief in Bergen-op-Zoom. In zijn vrije tijd heeft hij meerdere bestuursactiviteiten op maatschappelijk vlak: dorpsplatform Woensdrecht, wereldwinkel Bergen-op-Zoom en postzegelvereniging Onderling Contact. Hij is ook lid van het koor Windkracht Vier en heeft een sterke interesse in de geschiedenis van de regio.

Milieuprestaties, focusthema geluid (Els Paredis)

Els Paredis, hoofd van de milieudienst, geeft uitleg bij de recentste update van de milieucijfers. BASF monitort deze nauwgezet en rapporteert deze jaarlijks aan de overheid.

Samengevat is de absolute milieu-impact van BASF Antwerpen de voorbije drie decennia substantieel afgenomen en bedroeg in 2016 slechts 24% van de totale milieu-impact in 1985. In dezelfde tijdsperiode is de productiehoeveelheid echter bijna verdriedubbeld: er zijn installaties bijgekomen en de capaciteit van installaties werd uitgebreid. De relatieve milieu-impact (de milieu-impact per ton geproduceerd product) is bijgevolg sterk afgenomen dankzij een continue verbetering van de processen. De laatste jaren blijft de milieu-impact op een stabiel laag niveau.

Luchtemissies:

Het grootste aandeel van de luchtemissies zijn de stikstofoxide-emissies (NO_x). Deze worden veroorzaakt door verbrandingsprocessen, ook bij je thuis. Voorbeelden: uitlaat van een wagen, open haard, gasketel. Ook bij BASF vinden er heel wat verbrandingsreacties plaats, waardoor onvermijdelijk NO_x-emissies ontstaan. De installaties zijn echter uitgerust met technieken om deze emissies zo veel mogelijk te beperken. Bijvoorbeeld: in de salpeterzuurinstallatie werden aan de uitlaat van de installatie katalysatoren geïmplementeerd die stikstofoxides omzetten naar stikstof (waaruit de atmosfeer sowieso voor ca. 80% bestaat).

Vraag Guy Leys: Op de grafiek is de categorie 'rest anorganica' vanaf 2013 afgenomen. Hoe komt dit?

Antwoord Els Paredis: Dit heeft te maken met het feit dat de installaties die BASF verkocht heeft aan EuroChem Antwerpen sinds 2013 niet langer weerhouden zijn in deze grafiek.

Vraag Guy Leys: Waar vind ik de CO₂-emissies terug op de grafiek?

Antwoord Els Paredis: Deze zijn terug te vinden op de volgende slide. CO₂ is een broeikasgas en heeft een globaal milieu-effect. Daarom worden de broeikasgasemissies in een aparte figuur gevisualiseerd.

Broeikasgasemissies:

Naast de algemene luchtemissies rapporteert BASF een broeikasgasuitstoot van ongeveer 3 miljoen ton CO₂-equivalenten. Naast het CO₂ zelf heeft BASF ook nog een kleine uitstoot van N₂O (lachgas). De emissie van lachgas werd de laatste 10 jaar sterk verminderd dankzij de inzet van een door BASF ontwikkelde katalysator die in staat is het grootste gedeelte van het lachgas om te zetten naar stikstof.

Wateremissies:

De wateremissies blijven de laatste jaren op een stabiel laag niveau, dankzij een continue, zorgvuldige bewaking van de productieprocessen. De centrale waterzuiveringsinstallatie verwerkt het afvalwater van alle installaties op de site en heeft zowel voor organische stoffen als voor stikstofverbindingen een stabiel en hoog verwijderingsrendement. In 2015 en 2016 zijn er geen storingsen geweest met een relevante impact op de wateremissies. Recent is bovendien een intensieve, preventieve oefening gebeurd: voor iedere installatie zijn de potentiële risicoscenario's in kaart gebracht van incidenten met een impact op de waterhuishouding. Waar nodig zijn nog bijkomende maatregelen geformuleerd die moeten vermijden dat bij incidenten (te) grote hoeveelheden chemische stoffen naar de waterzuiveringsinstallatie zouden afvloeien, waardoor deze uit balans zou kunnen raken.

Vraag Rik Baeten: De laatste vijf jaar zijn de emissies stabiel. Wat mogen we verwachten in de toekomst?

Antwoord Els Paredis: We zullen op hetzelfde elan van continue verbetering verder gaan. Reuzensprongen zoals in de jaren '80 en '90 kunnen we niet meer verwachten: onze installaties maken op dit moment gebruik van de best beschikbare technieken. Nieuwe installaties worden steeds uitgerust met de laatste stand der technologie. Ook als er vervangingsinvesteringen gebeuren in oudere installaties, kiezen we voor de meest milieuvriendelijke technieken op de markt. Verder blijft BASF zich inspannen om via preventieve maatregelen storingsen en emissies te vermijden.

Vraag Michiel: Kan BASF, om de uitstoot van NOx te beperken, geen katalysatoren installeren, zoals bij vrachtwagens (AdBlue)?

Antwoord Els Paredis: Dat gebeurt inderdaad al, bv. de eerder aangehaalde katalysatoren bij de salpeterzuurinstallatie werken volgens hetzelfde principe. Er wordt installatie per installatie bekeken welke aanpassingen mogelijk zijn. Mogelijke maatregelen zijn: katalysatoren plaatsen, branders vervangen door de best beschikbare technieken, rookgasrecirculatie...

Focusthema geluid:

Het thema geluid ligt de burens nauw aan het hart. Het kwam al verschillende keren aan bod op het burenoverleg (zie ook eerdere verslagen). Naar aanleiding van de recente mediaberichtgeving in BN De Stem waarin BASF en EuroChem Antwerpen genoemd werden (zie [verder](#)) en naar aanleiding van een recente klacht rond geluid, staat Els Paredis nog even stil bij het thema geluid.

Geluid m.b.t. havengebied

Els brengt in herinnering dat Port of Antwerp om de vijf jaar een 'geluidsbelastingkaart' maakt (zie ook [website Port of Antwerp](#)). Hiertoe is het havenbedrijf verplicht via een Europese richtlijn uit 2002. De laatste versie van de geluidsbelastingkaart dateert van 2013. Dit jaar volgt een update.

Bij de totstandkoming van de vorige geluidsbelastingkaart heeft het burenoverleg advies kunnen geven aan het Gemeentelijk Havenbedrijf m.b.t. de toetsing van de theoretische berekeningen aan de praktijk. Er werden drie meetpunten geïdentificeerd. Het burenoverleg merkte ook op dat de berekeningen geen rekening houden met piekgeluiden.

Els Paredis stelt voor om – van zodra de resultaten voor 2017 bekend zijn - Luc Van Espen, Technisch Manager Milieu bij het Gemeentelijk Havenbedrijf, uit te nodigen om die toe te lichten. Het burenoverleg zou dit appreciëren.

Geluid m.b.t. site BASF

Naast de geluidsbelastingkaart van de Port of Antwerp wordt het thema geluid – specifiek m.b.t. de site - behandeld in het milieueffectenrapport (MER). De laatste versie van het MER dateert van 2014. Toen werden alle geluidsbronnen (pompen, compressoren ...) op de site in kaart gebracht, opgemeten en gemodelleerd. Dat resulteerde in 'geluidscontouren'. Uiteraard was het ook hier interessant om de berekeningen af te toetsen aan metingen in de werkelijkheid, wat ook gebeurd is.

- Meetpunt Zandvliet: berekende waarden en meetwaarden kwamen overeen

- Meetpunt Buitenschoor: meetwaarden waren aanzienlijk lager dan berekende waarden
- Meetpunt Vijtpolder: berekende waarden waren lichte overschatting van meetwaarden

Aanvullend werd in het MER per installatie bekeken in welke mate ze bijdroeg aan het totale geluidsniveau in de onmiddellijke omgeving én buiten de site.

Zoals op het vlak van lucht- en wateremissies werkt BASF ook op het vlak van geluidsemissies aan continue verbetering. Enkele voorbeelden van recente geluidsmaatregelen: nieuwe vlerken en motor in de destillatiekolom van de cyclohexanoninstallatie, eliminatie van stoomventielen, aanbrengen van extra geluidsisolatie ...

Els Paredis benadrukt dat geluidshinder hoe dan ook een complex thema blijft. Het is enkel te objectiveren aan de hand van metingen, maar ook dan nog treden er beperkingen op. Verder benadrukt Els Paredis dat gemeten of gepercipieerde geluidsniveau's sterk kunnen verschillen naargelang de klimatologische omstandigheden (windrichting, windsnelheid, neerslag, droogte ...). Veel hangt bovendien af van (natuurlijke) afscherming tussen de bron en de receptor.

Vraag Ad Van Dongen: wat met geluid veroorzaakt door spoorverkeer?

Antwoord Els Paredis: Het klopt dat verkeer een belangrijke veroorzaker is van geluidshinder. Dat was ook een van de vaststellingen in de vorige geluidsbelastingkaart van Port of Antwerp. BASF kan hierover echter weinig uitspraken doen, want de spoorlijnen vallen onder de coördinatie van Infrabel. Volgens onze informatie zouden zij een geluidsactieplan hebben. BASF stelt voor om Infrabel uit te nodigen op het burenoverleg om dit plan toe te lichten.

Werkwijze bij klachten uit de omgeving (Lieve Van Hasselt)

BASF vindt een dialoog met de buurt belangrijk. Er is maar sprake van een dialoog als je bereikbaar bent. BASF informeert de buurt via verschillende kanalen. Buren kunnen ook contact opnemen met BASF.

Kanalen BASF → buurt

Burenmagazine Zij aan zij (2x / jaar)

Burenoverleg (3x / jaar)

Kanalen buurt → BASF

Bureninfolijn 00800 22 73 46 36 (gratis, 24/7)

E-mail (communicatiedienst@basf.com)

Sociale media ([Twitter](#), [Facebook](#))

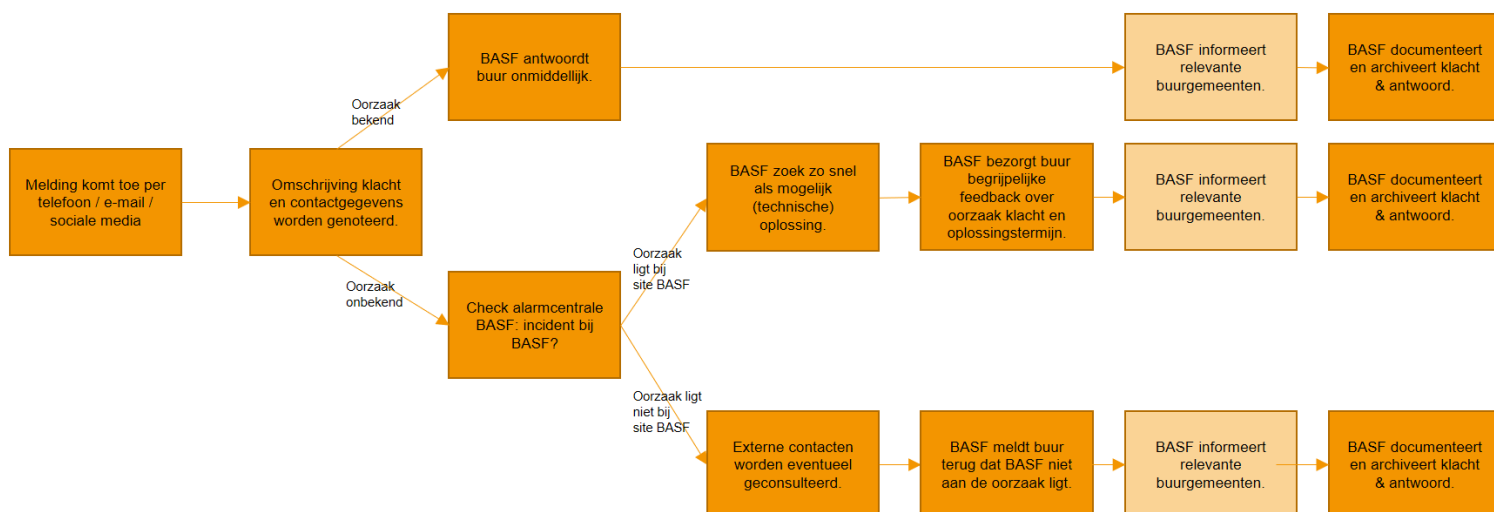
Nieuwsberichten op www.basf.be/buren

E-mail/telefoon aan
communicatieverantwoordelijken
buurgemeenten

Sociale media ([Twitter](#), [Facebook](#))

Via leden van het burenoverleg

Het gebeurt dat burens contact opnemen met BASF om hinder te melden. Als een klacht binnenkomt, gaat BASF steeds te werk volgens een vaste procedure (KWM 13.04 'Behandeling van klachten uit de omgeving'). De werkwijze (schematisch):

Lieve Van Hasselt licht bovenstaand proces toe aan de hand van de case 'geurhinder' (september 2016). Na een klacht uit Zandvliet (waarvan BASF niet de veroorzaker was) heeft BASF contact gezocht Brandweer Antwerpen en district BZL. Uiteindelijk werd de veroorzaker gevonden en kon district BZL communiceren naar de inwoners.

BASF maakte ook grensoverschrijdende afspraken rond hinder en klachten met Gemeente Woensdrecht, Provincie Noord-Brabant en Omgevingsdienst Midden-West Brabant. Deze werden in 2014 gestructureerd en geformaliseerd via de 'Afsprakennota: communicatie en klachtenafhandeling BASF'.

Er wordt een overzicht getoond van het aantal klachten in de periode 2012-2016.

- Er kwamen in totaal 51 klachten binnen bij BASF.
- De meeste klachten dateren van 2013, het jaar waarin de steamcrackerinstallatie een grote onderhoudsbeurt kreeg. Hierdoor was er meer fakkelactiviteit dan anders.

- In totaal zijn er 28 klachten over de fakkel, 8 over geurhinder, 6 over geluidshinder, 2 over stofhinder, 4 over verkeershinder en 3 andere.
- In 36 gevallen is de oorzaak toe te wijzen aan BASF, in 14 gevallen niet.
- De meeste klachten (33) kwamen binnen via de bureninfolijn. 16 klachten bereikten BASF via e-mail of website en een minderheid per brief (2).
- 18 klachten kwamen uit Ossendrecht, 8 uit Woensdrecht, 7 uit Zandvliet, 5 uit Berendrecht en 11 uit diverse hoeken.

Vraag buren: Wordt er per definitie contact opgenomen met de communicatieverantwoordelijken van de gemeenten als er een klacht binnenkomt?

Antwoord Lieve Van Hasselt: Ja, dat trachten wij steeds te doen. Als er dan gelijkaardige klachten binnenkomen bij de gemeente, kan vlug de link gemaakt worden en kunnen we snel duidelijkheid creëren en communiceren.

We spreken af dat BASF jaarlijks een overzicht van de binnengekomen klachten geeft.

Herbevestiging geactualiseerde handvest en verkiezing ledenvoorzitter

In 2016 kreeg het handvest van het burenoverleg naar vijfjaarlijkse gewoonte een update. Het handvest omschrijft de 'spelregels' van het burenoverleg. De leden kregen de kans om opmerkingen te formuleren. Er kwamen ook verbeteringsuggesties uit het overleg met buurtburgemeesters in oktober 2016 en uit overleg met de directie van BASF. Dat resulteerde alles samen in het document 'Handvest burenoverleg BASF Antwerpen N.V., actualisering 2016' (zie bijlage), dat in deze vergadering officieel bevestigd wordt (zie ook verslag 15 april 2016 en 17 juni 2016).

Een belangrijke wijziging sinds 2016 is het gedeelde voorzitterschap. Het burenoverleg werkt niet langer gewerkt met een onafhankelijk voorzitter, aangesteld door BASF. Het voorzitterschap wordt nu gedeeld: een BASF-voorzitter zorgt voor de coördinatie en moderatie van het burenoverleg. Hij/zij wordt bijgestaan door een ledenvoorzitter, met als voornaamste taak: waken dat de neutraliteit gewaarborgd blijft en dat alle partijen gehoord worden. Meer concreet is de taakverdeling als volgt:

	BASF-voorzitter	Ledenvoorzitter
Taken?	<i>Voor/na vergaderingen</i> • Verzamelt thema's • Maakt agenda op • Verstuurt uitnodigingen • Maakt en verdeelt verslag • Kan een bijzonder burenoverleg bijeenroepen • Kan vragen om rond specifiek thema een onafhankelijk moderator in te roepen <i>Tijdens vergaderingen</i> • Leidt vergaderproces • Zorgt dat iedereen die aan woord komt • Zorgt dat vragen beantwoord raken	<i>Voor/na vergaderingen</i> • Verzamelt thema's, signaleert bezorgdheden • Geeft input/akkoord over agenda <i>Tijdens vergaderingen</i> • Geeft akkoord/feedback op verslag • Kan een bijzonder burenoverleg bijeenroepen • Kan vragen om rond specifiek thema een onafhankelijk moderator in te roepen <i>Tijdens vergaderingen</i> • Onderbreekt indien niet akkoord • Waakt dat iedereen aan het woord komt • Waakt dat alle vragen beantwoord raken
Wie?	Externe communicatieverantwoordelijke	Beurtrol om de 2 jaar / verkozen per stemming

Tijdens de vergadering wordt een ledenvoorzitter aangeduid. Eerder deden we een oproep bij alle leden voor kandidaat-voorzitters. Vandaag tellen we drie kandidaten: Teus Slagboom, Paul Cuelenaere en Rik Baeten. Zij stellen zich kort voor en leggen uit hoe en waarom zij de rol van ledenvoorzitter graag zouden invullen. De leden van het burenoverleg stemmen. De kandidaat met de meeste stemmen is Rik Baeten. Hij neemt de komende twee jaar (tot begin 2018) de rol van ledenvoorzitter op.

BASF in de actualiteit

Lut Vande Velde licht enkele thema's toe die recent in de actualiteit verschenen.

- 23 november, BN De Stem, 'Ossendrecht 'lijkt verlost' van gebrom en gezoem uit Antwerpse haven'

Gemeente Woensdrecht verspreidt een nieuwsbericht dat de geluidsbelasting vanuit het Antwerpse havengebied aanzienlijk is gedaald. Vermoedelijke oorzaak van de vermindering zou een aanpassing zijn aan de kunstmeststoffen-installatie van EuroChem Antwerpen op de site van BASF, die rond de jaarwisseling zou gebeurd zijn. Het nieuws wordt overgenomen in dagblad BN De Stem. Zowel BASF Antwerpen als EuroChem Antwerpen zijn verrast het nieuws te lezen. Beide ondernemingen doen voortdurend inspanningen rond het inperken van geluid, maar weten niet naar welke 'specifieke aanpassing rond de jaarwisseling' dit bericht zou kunnen verwijzen.

Jan Prop, communicatieverantwoordelijke gemeente Woensdrecht, verontschuldigt zich dat BASF noch EuroChem niet gehoord is vóór de publicatie van dit bericht, wat

eigenlijk wel had moeten gebeuren. De publicatie kwam tot stand op basis van een rapport van Benegora, dat op de openbare besluitenlijst van Gemeente Woensdrecht terecht kwam, maar waar niet alle partijen gehoord werden. Hij benadrukt dat dit in de toekomst niet meer zal gebeuren. Hij voegt toe dat burens live geluids- en luchtmetingen kunnen volgen op www.brabantluchtmeetnet.nl.

Opmerking Michiel: Mogelijk is de zogenaamde daling van de geluidsbelasting te wijten aan de verhuis van MSC naar linkeroever in 2012.

- 25 november 2016, Wouter De Geest bezoekt Aviolanda in Woensdrecht

Gedelegeerd bestuurder van BASF Wouter De Geest bezoekt op uitnodiging van burgemeester van Woensdrecht Steven Adriaansen Aviolanda, de *aerospace innovation hub* op het duurzame bedrijventerrein bij vliegbasis Woensdrecht. Bedoeling van het bezoek is een ervaringsuitwisseling rond veiligheid, technologie en het aantrekken van technisch talent.

Jan Prop voegt toe dat er in Woensdrecht heel wat inspanningen gebeuren richting lagere scholen om jongeren warm te maken voor technisch onderwijs. Er werden ook al contacten gelegd over de grenzen heen, nl. met technische school PITO Stabroek.

- 17 januari 2017, De Tijd online, Wouter De Geest: 'Geen Oosterweel betekent afbouw van de haven'

Wanneer er berichten verschijnen dat de Oosterweelverbinding weer uitgesteld wordt, trekt gedelegeerd bestuurder van BASF Antwerpen Wouter De Geest aan de alarmbel. 'Antwerpen wordt nu al geconfronteerd met een enorm mobiliteitsvraagstuk. De werknemers in bedrijven in heel Antwerpen lijden daar echt onder, elke dag opnieuw. En een fabriek heeft ook grondstoffen nodig en moet zijn goederen weg krijgen. Dat wordt echt een concurrentieel nadeel voor bedrijven die in Antwerpen gevestigd zijn. Het is dus hoog tijd dat uitgevoerd wordt, wat beslist is.'

- 14 februari 2017, diverse media berichten over beursgang Avantium

Avantium kondigt aan dat ze 100 miljoen euro wil ophalen via een beursgang in Amsterdam en Brussel. In de media wordt verwezen naar de plannen van Avantium om een fabriek te bouwen voor de productie van furaandicarbonzuur – de basiscomponent voor PEF, een biogebaseerd alternatief voor PET. De fabriek zou komen op de terreinen van BASF Antwerpen. Hiertoe werd een joint venture opgericht met BASF:

Synvina.

Lut Vande Velde nuanceert het nieuws: op dit moment wordt nog steeds onderzocht of de industriële opschaling van het project technisch en economisch haalbaar is, en hoe de nieuwe fabriek zou kunnen worden ingebonden in de huidige Verbund-structuur van BASF Antwerpen.

- 14 februari 2017, BASF is gastheer voor persmoment van Sport Vlaanderen

Minister van Sport Philippe Muyters en Sport Vlaanderen stellen in samenwerking met VDAB en werkgeversorganisaties Unizo, NSZ en VOKA het actieplan 'Sport op het werk' voor aan de pers. Ze willen werkgevers en werknemers warm maken om meer werk te maken van beweging en sporten op de werkvloer. Omdat BASF al een lange traditie heeft rond gezondheid op het werk via haar gezondheidsprogramma B-Fit@BASF, is haar site de geknipte locatie om het charter te ondertekenen. Een groep collega's voegt meteen daad bij het woord tijdens een sessie stoelyoga. Diverse media pikken het onderwerp op (o.a. een [reportage op ATV](#)).

Variaronde

Tijdens de volgende vergadering (9 juni 2017) brengen we opnieuw een bezoek aan een installatie. Er worden drie opties voorgesteld, waaruit de aanwezige leden kunnen kiezen:

- De ammoniakinstallatie en ammoniaktank
- De waterzuiveringsinstallatie
- De ABS-installatie (van strategische partnerfirma INEOS Styrolution).

De ABS-installatie krijgt de meerderheid van de stemmen.

Tot slot

De volgende vergaderingen van het burenoverleg vinden plaats op:

- Vrijdag 9 juni 2017 (bedrijfsbezoek aan installaties van INEOS Styrolution)
- Vrijdag 20 oktober 2017 (incl. strategische partnerfirma's)

Dit verslag wordt verdeeld aan alle leden van het burenoverleg en wordt gepubliceerd op de burenpagina's van de website van BASF: www.basf.be/buren.